

Összefoglaló az Allergia-parlagfű kerekasztal 2013. április 24-i üléséről

Az ülésre 2013. április 24-én, a Képviselői irodaház 562. számú termében került sor.

Levezető elnök: Bartos Mónika országgyűlési képviselő, Szabó Rebeka országgyűlési képviselő, a kerekasztal társelnökei.

Résztevők, a jelenléti ív szerint:

Dr. Bíró Eszter (PME), Dr. Hajósy Adrienne (ZN), Hubik Irén (FÖMI), Ignéczi Tibor (LAKSZ), Dr. Juhászné Halász Judit (PME), Kárpátiné Dr. Győrffy Katalin (NNK), Kovács Péter (BKMH Földhivatal), Kövér Mónika (Dr. Oláh Lajos), Mányoki Gergely (OKI AMO), Mihalovits Ferenc (KEMKH Földhivatal), Nádor Gizella (FÖMI), Dr. Pál Sándor (Kisgazda Polgári Egyesület), Prutkay János (BM), Dr. Sáhó Eszter (FIDESZ), Dr. Simonyi Péter (OGY FFB), Sogrik György (KA), Surek György (FÖMI), Szakál Erzsébet (ATV), Szalkai Gábor (VM), Tóbiás Ferenc (BKMKH Földhivatal), Verő Krisztina (PME).

Tervezett napirend:

1. Előadások

- *Szalkai Gábor* főosztályvezető-helyettes (Vidékfejlesztési Minisztérium):
A Magyarország Parlagfű Elleni Akciótervéről szóló Kormányhatározatban foglalt feladatok, aktualitások
- *Dr. Páldy Anna* igazgatóhelyettes (Országos Környezetegészségügyi Intézet):
A parlagfű pollen terhelés alakulása 2010-2012. között
- *Surek György* osztályvezető (Földmérési és Távérzékelési Intézet):
A parlagfű felmérés távérzékeléses eredményei és lehetőségei

2. Tavaszi akciók, programtervek, ajánlás elfogadása az idei teendőkről

3. Egyebek

* * *

Bartos Mónika köszöntötte a megjelenteket. Megállapította, hogy a kerekasztalnak sok dolga lesz idén az akcióprogram figyelemmel kísérésében, különös tekintettel az eddigi és esetleges további időjárási szélsőségekre. *Szabó Rebeka* tájékoztatta a résztvevőket, hogy független képviselőként ugyanúgy agrárpolitikusként dolgozik az országgyűlésben, mint eddig. Mindketten számítanak a kerekasztal eddigiekhez hasonló, kitartó munkájára.

* * *

Ad 1)¹

Szalkai Gábor a tavaly július 6-án elfogadott akcióterv pontjainak sorrendjében tartotta meg tájékoztatását. A tavalyi parlagfűszezon munkáitól a kormány március 13-án fogadta el a jelentést, amelyet az államtitkárság honlapján tettek közzé.

---

¹ Az előadások vetített képei az összefoglaló mellékletei, letölthetők a kerekasztal honlapjáról. Az előadások információit és tényadatait teljeskörűen a mellékletek tartalmazzák.

1.1 A felderítés, közérdekű mentesítés és bírságolás szabályainak egyszerűbbé és hatékonyabbá tétele érdekében jogszabályok módosítása szükséges, ez folyamatban van. A fertőzöttség csökkenése csak a földhasználók jogkövető magatartásától várható, ehhez az ismeretterjesztés és tájékoztatás mellett közérthető szabályozásra is szükség van. A közérdekű védekezés hatékonyságát szolgálja majd a távérzékelés módszereinek (űrfelvételek) bevezetése a felderítésbe. A pollenterhelés túlnyomó része a nagy mezőgazdasági táblákról származik, a távérzékelés földerítésük költséghatékony módszere.

1.2 Tavaly kevesebb volt a parlagfű, és alacsonyabb a pollenkoncentráció, mint a megelőző két évben. Remélhetőleg ebben nemcsak az időjárás, hanem a felvilágosító munka is szerepet játszott.

Az ÁNTSZ mérései szerint az átlagos pollenkoncentráció a 2012. évben 251 db/m^3 volt, (a 2011. évben 614 db/m^3), és III-IV. fokozatú riasztási szint jellemezte a pollencsúcs időszakát. A tavalyelőttinél lényegesen kedvezőbb pollenszintben az aszályos időjárás mellett a napraforgó táblákon végzett hatékonyabb növényvédőszeres gyomirtásnak is szerepe volt.

A földhivatalok külterületen 4,1 millió hektárt ellenőriztek (ebből légi felderítéssel 1,6 millió hektárt), 4550 hektárnyi volt a felderített fertőzött foltok összterülete. 2326 esetben, 2114 hektáron rendeltek el közérdekű védekezést, és 101,1 millió forint összértékben szabtak ki bírságot. A közérdekű védekezés költségeinek megtérítéséről eddig 1630 esetben, 14,3 millió forint összértékben rendelkeztek.

Belterületen 168 esetben, 26 hektár összterületen derítettek föl parlagfüvet, és összesen 7,3 millió forint bírságot szabtak ki.

1.3 A Parlagfű Bejelentő Rendszer (PBR) augusztusban lépett üzembe. Előnye, hogy a bejelentések (a PIR-en keresztül) közvetlenül jutnak az illetékes hatósághoz. A rendszer a <http://www.govcenter.hu/pbr> internet-címen érhető el. Idén júniustól lehet bejelentést tenni, tekintettel arra, hogy a hatósági eljárások júliusban kezdődnek. Bár meteorológiai és fenológiai előrejelzés ilyen hosszú távra nem adható, de reméljük, hogy júliusig nem kezdődik el a virágzás. Bejelentést idén már okostelefonon keresztül is lehet majd tenni. A bejelentő - kérésre - tájékoztatást kap bejelentése sorsának alakulásáról.

1.4 Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózata 2012-ben szervezetenként és pénzügyi vonatkozásban is átkerült a megyei kormányhivatalok népegészségügyi szerveihez. Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal 6 millió forintot biztosított az OKI-nak, az Aerobiológiai Hálózat szakmai irányítására. A pollenmonitorozó tevékenységre 6,75 millió forint a Kormányhivatalok Megyei Népegészségügyi Szakigazgatási Szervei részére került átcsoportosításra, az Országos Környezetegészségügyi Intézet (Középirányító: ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal) további 2,25 millió Ft támogatásban részesült. A 2012. évi pollenhelyzetet a következő előadás részletezi majd.

1.5. Tavaly kétezer közfoglalkoztatott munkája volt közvetlen parlagfümentesítés, és további harmincegyezer közfoglalkoztatott munkája közvetetten kapcsolódott hozzá. Közfoglalkoztatás keretében csak állami és önkormányzati tulajdonú területeken lehet mentesíteni (a fertőzött területek megoszlása: 8 százalék állami - 92 százalék magántulajdon).

Tavaly, napi nyolc órás munkával 1289 közfoglalkoztatott 3800 hektárt mentesített, 318 millió forintos keret felhasználásával. Idén vélhetően elítéltek foglalkoztatására is sor kerül majd.

A vízügyi igazgatóságok a vízfolyások árvédelmi töltések kaszálását végeztették közmunkásokkal. 11800 ezer fő vett ilyen módon közvetetten részt a mentesítésben. A víztársulatok programjában 4300 fő, az állami erdőgazdaságokban 4800 fő közfoglalkoztatott dolgozott. A

kistérségi startmunka mintaprogramban pedig 10600 fő vett részt közvetett parlagfümentesítésben.

A közmunkások védőfelszerelést kapnak, továbbá egészségügyi vizsgálaton esnek át. Ezeknek a költségei a közmunka keretében elszámolhatók.

1.6 Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara szakmai képzésein 2012-ben négyezren vettek részt. Az oktatást célzottan a parlagfű elleni védekezés témakörében szervezték. A résztvevők túlnyomó többsége növényvédelmi képzettséggel nem rendelkező gazdálkodó volt. Több ezer szórólapot is készítettek. Köszönet a munkájukért.

A tájékoztatás széles spektrumát használták föl a minisztériumok az elmúlt évben. A Sziget fesztiválon, a debreceni Farmer expón és a kaposvári Állattenyésztési napokon is volt sátruk. A kormányjelentés számos regionális és helyi jeles napot, konferenciát, együttműködési megállapodást ismertet, melyek közös célja a parlagfűről és az ellene való védekezésről szóló ismeretterjesztés.

A hatósági felderítési munka még további erősítésre vár. A helikopteres felderítés (1,6 millió hektár) augusztus-szeptemberben folyt. Ennek során 900 hektárnyi parlagfüves foltot találtak. A helikopter megjelenése hatással van a gazdák önkéntes mentesítési hajlamára, a tapasztalat szerint. (A felderítő helikopter érkezését előre bejelentik.)

A gyomirtási technológiák ismeretének hiánya rontja a parlagfű elleni védekezés eredményességét is. Megfontolandó a növényorvosok újbóli nagyobb szerephez juttatása.

1.7 A parlagfűvel kapcsolatos ismeretanyag mind a Nemzeti alaptantervbe, mind a kerettantervekbe beépültek.

1.8 Az allergiások számának megállapítására végzett adatgyűjtést idén megismétlik. A 2012. év eredményeinek táblázatát a kormányjelentés tartalmazza.

Az allergiás betegségekről, megelőzéséről, illetve kezeléséről számos nyomtatott és elektronikus anyag készült, a kormányjelentés részletesen foglalkozik velük. A tervezett kampányok nem teljeskörűen valósultak meg, az idei évre is maradtak feladatok.

2. A kormányjelentés 2. pontja a vasúti területek, közutak, autópályák és gyorsforgalmi utak parlagfümentesítésére vonatkozó számadatokat tartalmazza.

Kérdések és válaszok, megjegyzések

Mányoki Gergely: Köszöni az OKI tavalyi támogatását. Felhívja a figyelmet, hogy a pollenmonitorozás eszközparkjának amortizálódása miatt az eszközök folyamatos cseréjére van szükség, a műszerpark felújításra szorul.

Sogrik György: Az akcióterv létrejöttét előrelépésnek tartja, azonban kifogásolja, hogy a civil szervezetek fontos javaslatai nem jelentek meg benne. Nem számszerűsítették például, hogy a következő években milyen javulást kell elérni a pollenkoncentrációban, amely a parlagfűszezonban az országban szinte mindenütt évről évre 10-20-30-szorosan meghaladja az egészségügyileg még tolerálható szintet, és a legmagasabb riasztási fokozatokig jut el. A felmérések szerint az országban legalább 700000 hektár erősen fertőzött parlagfűvel, de az illetékes hatóságok ennek egy százalékát sem derítik föl. A civilek azon javaslata, hogy a földalapú támogatás feltétele a parlagfümentesség legyen, szintén kimaradt az akciótervből. A közfoglalkoztatottak bevonása a parlagfű-mentesítésbe csak akkor hozhat érzékelhető eredményt, ha megoldást találnak arra, hogy a mezőgazdasági területeken is alkalmazzák őket, mert ezeken terem a parlagfű legalább 90 százaléka.

Simonyi Péter: A felderítés költségeinek nagyságát kérdezi.

Ignéczi Tibor: Az akcióterv "reménysugár", de még vannak megoldandó problémák, például a közfoglalkoztatás kiterjesztése magánterületekre. Kérdezi, hogyan fogják biztosítani a civil bejelentők személyiségi jogainak érvényesülését.

Szalkai Gábor: A regisztrálás jól működik, ezt bizonyította a bejelentőrendszer múlt évi tesztüzeme. A közfoglalkoztatásnak és a felderítésnek egyaránt szűk keresztmetszete a hivatal kapacitása, a most bevezetett új rendszernek még fejlődnie kell. A támogatás megvonását a vonatkozó EU előírások nem teszik lehetővé. Más szabályszegéshez hasonlóan, a parlagfű kérdésben is a "lebukás" veszélye a legnagyobb visszatartó erő, és nem a büntetés. Reméli, hogy ebben a tájékoztatás és a nevelés hatása is szerepet játszik.

A további kérdésekre *Tóbiás Ferenc* válaszolt, mert Szalkai Gábornak el kellett mennie.

Surek György: A felderített területek és a költségek aránytalanságával kapcsolatban kérdez. A 4,1-1,6 millió hektár különbségét, 2,5 millió hektárt derítettek föl földi módszerekkel a jelentés szerint. Kérdezi, hogy lehetséges ez, mikor a földi felderítésre biztosított fedezet csekély összeg, és a légi felderítés sokkal nagyobb költséggel is csak 1,6 millió hektár felderítését tette lehetővé. Ugyanez a kérdés a korábbi évek statisztikáival kapcsolatban is föltehető.

Tóbiás Ferenc ismertette, hogy jegyzőkönyv csak a fertőzött foltokról készül, a 221-es rendeletben meghatározott módszertan szerint. Ám a fölmérők útközben is vizsgálják a látókörükben eső területeket. Az autók futáskilométere alapján készül a felderített területekre vonatkozó becslés.

A kérdésre válaszoló *Tóbiás Ferenc* és néhány résztvevő között vita alakult ki, ami lényegében abból fakadt, hogy többek szerint nem számít „felderítésnek” az, ha a Hivatal munkatársai közúton elautóznak egy földterület mellett.

Bíró Eszter a földterülettség számszerűsítettségével kapcsolatban fogalmazott meg kérdést. Régen borítottságot mértek, változott-e a fertőzöttség mérőszáma. *Hajósy Adrienne* szerint a monitoring nemcsak terepi tevékenység, hozzátartozik a mérési jegyzőkönyv, az adatok archiválása. Ezek nélkül felhasználásuk bizonytalanságok forrásává válhat.

Bartos Mónika javasolja, hogy a kérdéskörrel foglalkozzon a Fenntartható fejlődés bizottsága, kérdésekkel addig is lehet készülni.

*

Mányoki Gergely az OKI Aerobiológiai Monitorozási Osztály eredményeit ismertette előadásában, mely 2010- 2012 időszakra vonatkozó e parlagfű pollen terhelés alakulásával foglalkozott.

Az adatok és eredmények megtalálhatók közérthető formában és a szezonban naprakészen megtalálhatók az ÁNTSZ honlapján, a <http://oki.antsz.hu/> címen. A nemzetközi együttműködésben kifejlesztett <http://www.uniphe.eu/> honlapon UNINPHE indikátorok alapján értékelik a légszennyezettséget, köztük a parlagfűszezon. (Az UNIPHE a kültéri levegőben lévő légszennyező anyagok éves átlagkoncentrációjának különféle mérőszámait közli, kizárólag a városi háttérállomások adatai alapján, ide tartozik a szálló por 10 µm alatti részecskeátmérőjű frakciója (PM10), a kén-dioxid, a felszínközeli ózon, illetve nitrogén-dioxid értékeket.)

A 2011-es szezon igen erős volt. Az időjárás sajnos, kedvezett a növénynek, a szezont megelőzően sok csapadék volt, utána pedig rendkívüli szárazság. 2012-ben száraz év volt, extrém aszályos nyárral. A parlagfű szezon nemcsak kisebb értékekkel emelkedett, de a visszaesés is gyorsabb volt. Az egészségérzet alapján már a 38. héten, az ország jelentős részén, sok beteg úgy vélhette, hogy „véget ért a szezon”, sőt az ország északi és nyugati térségeiben, a betörő hidegfront, illetve megkezdődő esőzések hatására akár már a 37. héten is.

Mivel azonban a 36-38. héten a lehülés, illetve csapadék nem érte el az ország nyugati, illetve déli, DK-i területeket, így a szezon ezeken a területeken jobban elhúzódott; a szezonvég e térségekben valamivel jobban hasonlított az általában megszokotthoz.

2012. évben is a 34. héten tetőzött a szezon: a legmagasabb pollen koncentráció ezen a héten volt jellemző. Nyíregyházán és térségében a légtér parlagfű pollen heti átlagkoncentrációja meghaladta az 500 db/m³-es szintet, emiatt 2012-ben is ki kellett adni az V. fokú (fekete) riasztást. (2010-ben is itt volt a "világsúcs", a napi koncentrációra 1684 db/m³ értéket mértek.) A 2012-es parlagfű pollenszezon kis késéssel kezdődött és magas értékei kissé hamarabb is kezdtek csökkenni. A szezon napi átlagértékei hétről-hétre alul maradtak a korábbi évekhez képest, ami elsősorban a szélsőségesen aszályos időjárásnak tudható be.

Az OKI csatlakozott egy új, nemzetközi fejlesztéshez, célja szerint személyes pollennaplózásnak neveznek.

Elkészült a <http://www.pollendiary.com/> honlap magyar felülete. Regisztráció után mindenki saját maga tölthet fel adatokat, aminek eredményeképpen később (várhatóan 2-3 év adatfeltöltés után) személyre szabott pollenelőrejelzést kaphat. A program által adott személyes előrejelzés és útmutatás annál pontosabb lesz, minél többször és minél részletesebben, ill. pontosabban végezte az illető az adatfeltöltést (pl. napi rendszerességgel, akkor is ha nem volt tünete, vagy a megjegyzésben kifejtve pl. a szedett gyógyszereket, illetve mennyiségüket).

*

Surek György előadásában a FÖMI új eredményeit és lehetőségeket a parlagfű távérzékeléses kimutatásának lehetőségeit mutatta be.

A "Parlagfű máshol" és a "Parlagfű Magyarországon" diapárok szemléletesen támasztották alá az előadás üzenetét: A magyar parlagfű problémát nekünk kell megoldani, külföldi segítséget nem várhatunk.

A hatékony megoldást nemcsak az irtásra, hanem a felmérésre is kell találni. A felmérés hatékonyságának kiemelt jelentőséget ad, hogy az EU jogalkotási szintre tervezi emelni az allergén gyomok kérdéskörét, határértékeket és szankciókat fognak bevezetni. A Kárpát medence Európa "parlagfű epicentruma", ahogyan az a tavalyi nemzetközi parlagfű konferencián elhangzott. A határértékekről és szankciókról folyó vitában be kell tudnunk mutatni a valós helyzetet. Ehhez szakmailag elfogadtatható felmérési eredményekre van szükség.

A távérzékeléssel történő parlagfű fölmérés nehéz feladat, mert a heterogén növényfedés miatt (a parlagfű a haszonnövényekkel keveredve terem) a parlagfűfertőzés spektrális tulajdonságait nagy bizonytalanság terheli.

A nehézségek ellenére a vetített diák eredményeket mutattak be. A távérzékelés objektív (személyfüggetlen), nagy pontosságú módszer. A radart a láthatóság nem befolyásolja, a biomasszában lévő parlagfűarányt lehet vele kimutatni. Optikai és radar észlelések együttes használatával a parlagfű korán (a védekezés szempontjából még időben) elkülöníthető a napraforgótól és a szójától.

* * *

Ad 2)

Az előadások közben már fölmerült témák további tárgyalására került sor.

Kárpátiné Dr. Györffy Katalin tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a parlagfű most 2-4 leveles állapotban van. Most kellene elkezdni az irtását. Reméli, hogy a Kamara tavalyi oktató munkája idén még több eredményt is hoz.

A jelenlévők egyetértettek abban, hogy nem a szankció, hanem a felvilágosító munka vezet hosszú távon eredményre. A gazdálkodókat segíteni kell a probléma megoldásához. A szakmai tájékoztatás mellett más lehetőségek is vannak, így például a növényorvosi szolgálat tevékenységi- és hatókörének kiterjesztése.

Bartos Mónika javasolta, hogy a kerekasztal mezőgazdasági munkacsoportja foglalkozzon a most elhangzott, illetve a tavaly nyári kerekasztal óta felgyűlt kérdésekkel, és dolgozzon ki ajánlásokat.

Bejelentette, hogy kezdeményezi, hogy a Fenntartható Fejlődés bizottság a Mezőgazdasági és az Egészségügyi bizottsággal együttes ülésen foglalkozzon a parlagfű problémával.

Végül javasolta, hogy a rövidesen (lehetőleg még májusban) tartsunk újra kerekasztal ülést.

2013. május 13.

Összeállította: *Hajósy Adrienne*

A kerekasztal előadásai:

Szalkai Gábor: [A Magyarország Parlagfű Elleni Akciótervéről szóló Kormányhatározatban foglalt feladatok, aktualitások](#)

Mányoki Gergely, Apatini Dóra, Magyar Donát, Józsa Edit, Novák Edit, Páldy Anna: [A 2012. évi parlagfű pollenszezon általános értékelése összehasonlítva a 2010-2011. évi pollen-terheléssel](#)

Surek György, Nádor Gizella, Hubik Irén: [Új eredmények és lehetőségek a parlagfű távérzékeléses kimutatásában](#)

* * *

Sajtóközlemény a kerekasztal üléséről -- 2013. április 28.

MTI-OS

2013. április 24-én ülés tartott az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottsága által támogatott Allergia-Parlagfű Kerekasztal, ahol előadások hangzottak el a 2012. évi, parlagfű elleni hatósági intézkedésekről, a pollenmonitorozásról, valamint a távérzékelésnek a parlagfű-felderítésben játszott szerepéről (www.allergia-parlagfu.hu).

A Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara honlapján (www.magyarovenyorvos.hu) fontos információk találhatóak a mezőgazdasági területek parlagfű-mentesítéséről, valamint a gazdálkodók részére erről szervezett tanfolyamokról.

A napraforgóföldeken a parlagfű már 2-6 leveles állapotban van, ezért sürgössé vált a vegyszeres irtása. A napraforgótáblákon a parlagfű-mentesítés azért fontos, mert az utóbbi években ezeken termelődött az összes parlagfűpollen mintegy harmada.

(Erről a Nébih honlapján olvasható egy figyelemre méltó cikk:

www.nebih.gov.hu/szakteruletek/szakteruletek/noveny_talajvedelmi_ig/szakteruletek/parlagfu_u_mentesites/parlagfu_elleni_vedekezes).